

Ansøgning om reservation af udgiftsramme til områdefornyelse

Ældre byområder i større byer, hvor der er et væsentligt behov for bygningsfornyelse ("traditionelle byfornyelsesområder")

Jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 5. februar 2010 (Lov om byfornyelse og udvikling af byer)

Ansøgningsfrist den 7. januar

(er den 7. januar en lørdag eller en søndag, udskydes fristen til førstkommande hverdag)

Det udfyldte ansøgningsskema sendes pr. e-mail til: p-by-leje@sm.dk

Skriv "Ansøgning om reservation af udgiftsramme til områdefornyelse" i emnefeltet.

Bagerst i ansøgningsskemaet findes en vejledning til udfyldelse af skemaet.

Alle punkter i ansøgningsskemaet skal udfyldes. "Ikke relevant" er dog et muligt svar, hvis spørgsmålet ikke vurderes relevant for byområdet.

Bilag kan i begrænset omfang vedhæftes ansøgningen i form af word, excel, jpg- eller pdf-filer. Bilag kan f.eks. være kort over byområdet, fotomateriale m.v.

1. Titel på beslutning om områdefornyelse

Titel: Fuglekvarteret Øst: Privat medejerskab og skolen som dynamo

2. Kommunens adresse

Navn på kommune: Københavns Kommune

Gade/vej og nr.: Njalsgade 13 Postbox 447

Postnr.: 1505

By: København V

3. Kontaktperson i kommunen

Navn: Mathilde Holm Hansen

Titel: Fuldmægtig

Telefon: 33661129

E-mail: zp8f@tmf.kk.dk

4. Ansøgt udgiftsramme

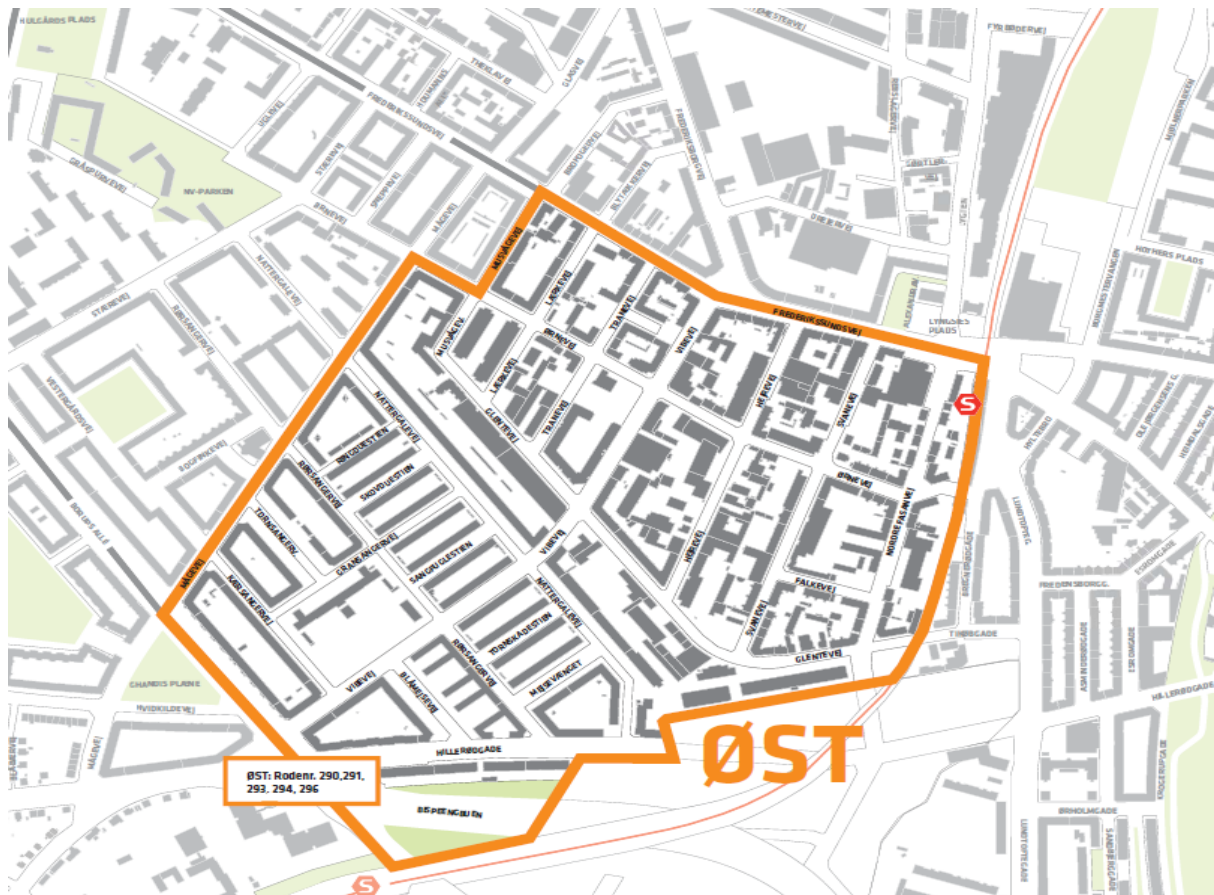
Beløb i alt ekskl. moms:

10.000.000

KARAKTERISTIK AF DET VALGTE BYOMRÅDE, DER SØGES OM RESERVATION AF UDGIFTSRAMME TIL

5. Overordnet beskrivelse af det valgte byområde:

*Indsæt kort over byområdet eller henvis til bilag med kort:
Hvad er begrundelserne for den valgte geografiske afgrænsning af byområdet?
(f.eks. særlige landskabelige karakteristika, byområdets rolle i byen m.v.):*

Fuglekvarteret Øst betegner den del af Bispebjerg/Nordvest, der ligger sydvest for Frederikssundsvej, og som grænser op mod Frederiksberg, Nørrebro og Vanløse. Kvarteret afgrænses af stærkt trafikerede færdselsårer med Nordre Fasanvej og Hillerødgade mod syd, Borups Allé og Hulgårdsvej mod vest og Frederikssundsvej mod øst.

Dette kvarter består af ældre boligmasse præget af en af de første haveby-bebyggelser i Danmark og et gammelt industrikvarter præget af små og mindre erhvervsbygninger, som ikke længere har de funktioner, de oprindeligt blev bygget til. Et særligt træk er, at der er 5 private friskoler og en folkeskole lokaliseret i Fuglekvarteret Øst.

De store færdselsårer, der omkranser kvarteret, bevirker, at kvarteret er skarpt defineret, og samtidig har kvarteret en markant identitet, idet alle gadenavne er opkaldt efter fugle (derfor Fuglekvarteret), men de markante færdselsårer skaber også isolation i forhold til forbindelse til resten af Bispebjerg bydel og byen i sin helhed.

Den stærke og meget trafikerede afgrænsning betyder, at kvarteret har en tendens til at blive isoleret, og samtidig er kvarteret funktionstømt. Hovedstadens rivende udvikling har ikke sat sine spor her. Stigende biltrafik, nedlæggelse af mindre industrier og erhverv samt centralisering af byfunktioner har drænet kvarteret for aktiviteter og byliv. Kvarteret er præget af mange private fællesveje, som er nedslidte og misligholdte. De

sidste års investeringer og de kommende investeringer kan kun aflæses i kvarterets yderkanter som f.eks. nybyggeriet på Borups Allé og Tomsgårdsvej, parken ved Hulgårds Plads og de kommende investeringer i metrostation og trafikknudepunkt ved Nørrebro Station.

Hele Fuglekvarteret har tidligere været en del af Kvarterløft Nordvest (2001 – 2007), der dækkede over et langt større areal. Med denne indsats blev der sat fokus på de mange potentialer, som området i sin helhed rummer, og der blev igangsat og gennemført projekter, der kunne løfte kvarterets image, forbedre og begrønne de grå byrum og forny de utidssvarende boliger.

Til trods for at Kvarterløft Nordvest bidrog med nye kvaliteter til hele området, så er det dog tydeligt, at det ikke lykkedes at nå hele vejen rundt om problematikkerne i dette område. Det Socioøkonomiske Københavnerkort viser, at især Fuglekvarteret stadig har både fysiske og sociale udfordringer. Evalueringen fra kvarterløftet "Guide til Nordvest kvarterløft 2001 – 2007" (Kvarterløft Nordvest, 2007) beskriver, at det ikke var muligt, med de afsatte midler og den afsatte tidsramme, at føre alle projekter til dørs.

Udviklingsplanerne omkring Bispebjerg Hospital og styrkelsen af bydelsmidten ved Dortheavej og Tomsgårdsvej med etablering af det nye bibliotek understreger den tendens, at udviklingen konkret og indirekte flyver forbi Fuglekvarteret (Se bilag 7). Områdefornyelse i Fuglekvarteret skal være en målrettet og konkret indsats, der vender stigmatiseringen af kvarteret og udvikler kvarteret på dets egne præmisser, hvor den kulturelle, erhvervsmæssige og sociale mangfoldighed bliver udgangspunktet. Når Områdefornyelsen er gennemført, flyver man ikke længere forbi Fuglekvarteret - man lander for at få en pause, en oplevelse, for at arbejde eller bo der.

Giv en kort sammenfattende karakteristik af det valgte byområde og dets udfordringer:

Tema for Områdefornyelsen Øst: Det private medejerskab og skolen som dynamo

De fleste kvarterer, som ligger udenfor parkeringszonen i Københavns Kommune, består hovedsageligt af private fællesveje. Det, der særligt kendetegner denne vejkategori, er, at det er offentlige arealer, hvor alle kan færdes, men vedligeholdelsen af arealerne er grundejernes ansvar. I Københavns kommune er det ca. halvdelen af vejene, som er private fællesveje.

Store dele af Nordvest, Amager, Valby, Kgs. Enghave og Ydre Østerbro består hovedsageligt af private fællesveje. Det er også store dele af disse byområder, som mange københavnere opfatter som slidte, triste og misligholdte, og som trænger til et løft.

Forfaldet er mest omfattende og synligt i de områder, hvor der generelt er et lavt indkomstniveau, og hvor den enkelte boligforening ikke har midler eller personlige ressourcer til at gøre noget ved deres vej. I områderne er der derfor brug for en ekstra indsats, hvor kommunen er opsøgende og til stede med rådgivning, motivering og økonomisk hjælp, hvis der skal ske en udvikling.

Da områderne samtidig ofte har et stort bygningsfornyelsesbehov, er det oplagte områder at løfte ved hjælp af en områdefornyelsesindsats, hvor kommunen netop er til stede.

Fuglekvarteret Øst er et sådant område (Se bilag 4). Vejene med hjørner og små pladser er generelt nedslidte og trænger til, at nogen gør noget. Når man går rundt i store dele af kvarteret, er der en stemning af, at ingen passer på kvarterets veje. Der mangler simpelthen ejerskab, og at de private grundejere tager ansvar.

Det er dette behov for, at grundejerne og beboerne tager ansvar, som bliver det gennemgående tema i Områdefornyelsen i Fuglekvarteret Øst.

Kvarteret er som sagt kendetegnet ved, at stort set alle arealer er private. En af de store grundejere i kvarteret er skolerne. Kvarteret har 6 skoler: En folkeskole og 5 private skoler (se bilag 8).

Flere af skolernes udearealer er oplagte muligheder for at skabe byrum og plads til kvarterets beboere udenfor skole og arbejdstid.

Samtidig besidder skolerne menneskelige ressourcer, som et områdefornyelsesprojekt kan aktivere i et løft af kvarteret. Forskningen viser, at skolen er en central aktør i forhold til at skabe tillid og sammenhængskraft, da den er en dannelses- og læringsinstitution. (Note: Als Research, *Skolen i Byen*)

Ved at løfte et kvarter med udgangspunkt i skolen kommer Områdefornyelsen i kontakt med mange af kvarterets beboere, ansatte og brugere og forventer dermed at kunne aktivere og motivere en stor del af kvarterets ressourcer i arbejdet med at løfte kvarteret.

Samtidig vil forbedringer og investeringer i skolens udearealer være en fornuftig investering i at skabe bedre forhold for kvarterets børn og unge og dermed investere i kvarterets fremtidige menneskelige ressourcer.

Derfor er det andet tema for Områdefornyelsen i Fuglekvarteret Øst at involvere skolerne og bruge skolen som dynamo.

De to temaer vil præge alle indsatser i Områdefornyelsen i Fuglekvarteret Øst, hvor de fire overordnede udfordringer er:

- Kvarteret er isoleret fra resten af bydelen på grund af store trafikerede veje.
- Manglende fysiske sammenhænge og aktive byrum
- Mangel på ejerskab og social rumlighed
- Stort antal af små boliger og mange lejligheder med installationsmangler

Kvarteret er isoleret fra resten af bydelen på grund af store trafikerede veje

Fuglekvarteret omkranses af store trafikerede veje. De mest trafikerede veje er Borups Allé med ca. 53.000 biler i døgnet og Hulgårdsvej med ca. 33.000 biler i døgnet. Frederikssundsvej, Nordre Fasanvej og Hillerødgade betjener hver fra ca. 11.000 til 18.000 biler i døgnet (se kort bilag 2). De massive trafikstrømme omkring kvarteret resulterer i en del gennemkørselstrafik i kvarteret og udgør store barrierer for den lette trafik til og fra kvarteret og for de, der måtte ønske at cykle eller gå tværs igennem.

Dette giver et indtryk af boligkvarteret som et isoleret gennemkørselskvarter, der ligger som en ø uden forbindelser til resten af bydelen. Dette hæmmer kvarterets beboere i at deltage aktivt i resten af byens liv og afskærer beboerne fra nabokvarterene fra at komme til kvarteret.

Internt i kvarteret er forholdene for bløde trafikanter meget dårlige. På nuværende tidspunkt er der kun én anlagt cykelsti på Vibevej lige i kanten af området. Der er en del brede fortov i kvarteret, men mange af disse bruges i dag til parkering. Dette medfører kaotiske og dårlige oversigtsforhold for både gående og cyklende og indbyder ikke til, at man færdes i kvarteret.

Manglende fysiske sammenhænge og aktive byrum

Det er kendetegnende for Fuglekvarteret Øst, at der ikke er nogen planlagte byrum. Der er ingen egentlige mødesteder i kvarteret og heller ingen muligheder for ophold, byliv eller fysisk aktivitet. De få pladser, der kunne fungere som opholdssteder, er uorganiserede, og de står ubrugte og nedslidte hen. Kvarteret præges af de mange parkerede biler, som er uorganiseret i en sådan grad, at det har negativ betydning for anvendelsen af gaderne og byrummene.

Større kulturinstitutioner er flyttet fra området: Biblioteket på Lærkevej er flyttet til Kulturhuset på Rentemestervej, og X-hall (skatehal) på Borups Allé flytter i løbet af 2011 til Ågade et godt stykke væk fra kvarteret. Disse forandringer skal ses som bestræbelser i retning af at forbedre forholdene for hele bydelen, men konsekvensen er, at Fuglekvarterets funktioner svækkes. Der er således ingen traditionelle kultur- og fritidsinstitutioner tilbage i området.

Yderligere mangler der opholdssteder i byrummet for udsatte grupper. En gruppe børn, der benytter sig af den bemandede legeplads på Hulgårds Plads, har henvist til, at det er et problem, at der ikke er et sted for "øldrikkere", fordi de så opholder sig på legepladsen.

Mangel på ejerskab og social rumlighed

Fuglekvarteret Øst rummer en række sociale problemer. For hele kvarteret gælder det, at 45 % af beboerne har en lav indkomst (max. 162.000kr /årligt) imod 38 % i hele København. Enkelte institutioner i kvarteret som herberget i Hillerødgade, Forebyggelsescenteret Nørrebro og Jobcenteret tiltrækker socialt udsatte borgere både fra kvarteret og fra resten af byen. De almene boliger huser mange beboere af ikke vestlig herkomst, hvilket medfører udfordringer i form af store kulturelle forskelle blandt beboerne i området.

På nuværende tidspunkt eksisterer der i Fuglekvarteret kun et svagt byliv præget af enkeltpersoner og forskellige interessegrupper, der lever i og bruger kvarteret uden at komme i kontakt med hinanden. Hvis kvarterets tidligere beskrevne fysiske udfordringer blev afhjulpet, ville det kunne give den meget blandede befolkning mulighed for at blive bedre integreret i kvarteret, i bydelen og det kulturelle liv. Manglen på byrum og andre mødesteder betyder, at en del af de forskellige beboergrupper ikke føler ejerskab til kvarteret og isolerer sig, hvilket skaber en generel stemning af utryghed i kvarteret. De udefrakommende brugere og borgere, der kommer til kvarteret pga. arbejde, skole eller andet, har ingen lyst til at blande sig med kvarterets beboere.

Stort antal af små boliger og mange lejligheder med installationsmangler

Aktuelt er det charmerende ved Fuglekvarterets ældre bygninger svært at få øje på. Kvarteret er præget af nedslidte bygninger med facader, der trænger til at blive renoveret. Kvarteret har en stor andel af små boliger: 47 % af kvarterets boliger er mellem 40-59 m² og kun 19 % er over 80 m² (Se bilag 5 og 6). Denne fordeling udelukker forskellige beboergrupper fra at bosætte sig i kvarteret som for eksempel børnefamilier. Et stort antal af lejlighederne har installationsmangler som for eksempel manglende bad og toilet, er dårligt isolerede og ikke beskyttet mod vandskader.

Disse dårlige boligforhold både indendørs og udendørs giver indtryk af, at kvarteret er forsømt og marginaliseret, hvilke stigmatiserer kvarteret. For både beboere i og brugere af kvarteret er det svært at føle ejerskab til et kvarter, der virker forladt, og dette resulterer i, at de får et dårligt indtryk af deres eget kvarter.

Antal beboere i det valgte byområde:

6150

6. Beskrivelse af de fysiske og erhvervsmæssige forhold i det valgte byområde:

Bebyggelsesstruktur og boligforhold:

Beskriv kort hvad der karakteriserer bebyggelses- og boligstrukturen i det valgte byområde (f.eks. om der er karréer, stokke, punkthuse, rækkehuse eller andet, og om der er mange små eller store boliger):

Fuglekvarteret Øst er karakteriseret ved:

- Stor bygningsmæssig forskellighed
- Ældre Stokbebyggelse
- Mange åbninger til gårde og mange forhaver
- Mange små boliger

Fuglekvarteret Øst har en stor bygningsmæssig forskellighed, der bærer præg af en udvikling, der ofte findes i provinsbyer, hvor små erhvervsdrivende har udvidet efter et knopskydningsprincip igennem en længere årrække. Det er med til at give området en helt særlig stemning og identitet.

En del af området rummer ældre stokbebyggelse, der er bygget med klare arkitektoniske idéer, hvilket giver et andet særligt bevaringsværdigt præg til kvarteret. Det fælles træk for knopskydningsstrukturen og den ældre stokbebyggelse er, at der er mange forhaver og åbninger til gårde samt mange mindre kiler og korridorer, hvilket skaber et stort potentiale for at udvikle kvarterets byrum og kantzoner.

Boliger	Fuglekvarteret Øst	Hele København
Mellem 40-59 m ²	47 %	31%
mellem 60-70 m ²	33 %	29 %
over 80 m ²	19 %	39%

Fuglekvarteret Øst rummer en større andel af små boliger end gennemsnittet for København, idet 47 % af kvarterets boliger er mellem 40-59 m². 33 % er mellem 60-70 m², og 19 % er over 80 m². Det gennemsnitlige boligareal pr. person i Fuglekvarteret ligger på 46,8 %, hvilket er 5 procentpoint under gennemsnittet for hele København. Disse små boliger kan forklare kvarterets høje antal af beboere med lav indkomst (se bilag 6).

De mange små boliger giver studerende og enlige mulighed for en billig bolig, men det betyder også, at familier ikke vælger at bosætte sig i kvarteret, fordi der ikke er passende boliger til denne gruppe. En sammenlægning af en del af boligerne kunne sikre en mulighed for de unge, som bor i kvarteret under deres studie for at blive boende i området og stifte familie. En sammenlægning af en del af lejlighederne ville også kunne tiltrække nye grupper af beboere.

Beskriv hvad der karakteriserer ejerforholdene (f.eks. ejerboliger, andelsboliger, lejeboliger):

Funktionsmæssigt er Fuglekvarteret Øst blandet erhverv, boliger og institutioner. Der er både en mængde private institutioner bl.a. i form af friskoler og en række kommunale institutioner bl.a. socialcenter på Ørnevej og Borgerservice og Jobcenter på Lærkevej.

Der er i alt 3343 boliger i Fuglekvarteret Øst. Ejerforholdene fremgår af nedenstående tabel:

Almene boliger	Andels- og ejerboliger	Private udlejningsboliger
543 (16 %)	1368 (41 %)	1432 (43 %)

Er der lokal kulturarv (herunder bevaringsværdige bygninger), der kan have betydning for udviklingen i byområdet?

Fuglekvarteret Øst har både en stærk kulturarv og et gennemgående arkitektonisk fundament at bygge videre på. De små gamle fabrikker med deres slanke skorstene og hejseværk er en arv fra tidligere tiders småindustri. Dette er et udtryk, der fortæller en interessant historie om København og dens udvikling og giver en særlig identitet til kvarteret. Bygningerne mellem Rørsangervej og Frederikssundsvej er hovedsagligt vurderet til at have middel bevaringsværdi.

En del af bygningerne mellem Borups Allé og Rørsangervej er klassificeret med høj bevaringsværdi. Disse bygninger skaber et særegent udtryk, der skal understøttes og være gennemgående for arbejdet med nye tiltag.

Beskriv hvad der karakteriserer boligernes vedligeholdelsesstand. Hvilke fysiske problemer er der i boligerne (ud over installationsmangler)? Er der behov for at forskønne bygningerne ved f.eks. renovering af facader eller indgangspartier? Hvis ja, hvor stort vurderes behovet herfor at være?

Problemerne med bolig- og bygningsstandarden i Fuglekvarteret Øst er karakteriseret ved:

- Nedslidte facader og indgangspartier
- Dårlig klimatilpasning af ældre og nyere boliger og bygninger

En del af facaderne og indgangspartierne i Fuglekvarteret Øst fremstår væsentligt nedslidte. I forhold til facaderne er der primært brug for en samlet struktur for facaderrenovering. Særligt underfacaderne i området trænger til renovering.

Både boligerne og bygningerne i kvarteret har stort potentiale i forhold til energieffektivisering, forbedringer af indeklimaet i boligerne og ikke mindst klimatilpasning af ejendommene. Det vil i størstedelen af ejendommene være relevant at se på energibesparende tiltag i forhold til klimaskærmen (vinduer, facader, tag).

Dels er der en del ældre ejendomme, der er oplagt målgruppe for energieffektiviseringen, dels kan ejendomme, der er opført efter 1950 støttes ved energiforbedringer men kun tiltag fra en energimærkning. I forbindelse med bygningsfornyelse af private udlejningsboliger vil det også være relevant at slå nogle af de små boliger sammen eller at etablere boliger i tagetagen for at skabe mere familieegnedede boliger og dermed sikre områdets sociale bæredygtighed. Københavns Kommune arbejder med en samlet reduktion af CO₂-udledningen, og der er i den forbindelse fokus på aktivt at inddrage dette element i kommende byfornyelsesaktiviteter.

Hvor mange boliger i det udvalgte byområde vurderes overordnet at have behov for istandsættelse ved bygningsfornyelse via byfornyelsesloven?

Udover ovenstående beskrivelse af behovet for tiltag i forhold til klimaskærmen, så er der i Fuglekvarteret Øst et stort behov for byfornyelse. 29 % af ejer-, andels- og private udlejningsboliger har installationsmangler i forhold til gennemsnittet for København på 12 % (se kort 5).

	Fuglekvarteret Øst	København
Boliger i alt	3692	295633
Antal boliger med installationsmangler	1064	36427
Procent med med installationsmangler	29	12

Af boligerne med installationsmangler fordeler manglerne sig således:

Uden bad og centralvarme	Uden bad	Uden centralvarme	Uden toilet og bad
1 %	94 %	1 %	4 %

Hvis der er øvrige forhold vedrørende byområdets boliger og ejendomme, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Det er vigtigt, at kvarteret forebygges mod vandskader særligt ved skybrud. Kvarterets beliggenhed for enden af Bispebjerg Bakke viser erfaringsmæssigt, at området er udsat i forhold til oversvømmelser. Kvarteret har et stort behov for iværksættelse af LAR-projekter (Lokal håndtering og Afledning af Regnvand), der kan klimasikre kvarteret på længere sigt.

Private friarealer:

Er der behov for etablering af fælles private friarealer (friareals forbedringer) med støtte efter byfornyelsesloven? Hvis ja, hvor stort vurderes behovet af være?

En overordnet udfordring i Fuglekvarteret Øst er manglen på planlagte byrum. Kvarteret har særligt behov for:

- At der kommer flere nære mødesteder i beboernes hverdagsliv.
- Flere naturlige mødesteder mellem de skiftende brugere, beboere og borgergrupper i kvarteret

Der er kun meget få planlagte byrum og steder til at mødes, og der er derfor stort behov for, at der kommer nogle nye nære mødesteder og rum til ophold, som kan rumme den store mangfoldighed og de udsatte borgere, som kvarteret rummer.

Københavns Kommune har i strategien "Københavns Gårdhaver" haft succes med at omdanne nedslidte private baggårde til nære mødesteder og opholdsrum, som borgerne har stor glæde af i deres hverdag. I renoveringen af gårdene lægges der vægt på grønne arealer som en rekreativ værdi, og der indarbejdes løsninger, der håndterer regnvandet lokalt i forlængelse af den vedtagne klimatilpasningsplan. Tiltag som grønne tage, grønne facader, vandrender og grønne, frodige områder skaber en rekreativ værdi for beboerne, samtidig med at de bidrager til løsningen på klimaudfordringerne.

Størstedet af vejene i kvarteret er private fællesveje og en udvikling af byrummet vil først og fremmest skulle tænkes i forhold til udviklingen af private friarealer. I forbindelse med Kvarterløft Nordvest blev der udviklet metoder, herunder en håndbog ("Håndbog for vejlav") i arbejdet med forskønnelse af private fællesveje. Kvarterløftet koncentrerer sig primært om kvarteret omkring den nordlige side af Frederikssundsvej, men der er skabt grobund for videreudvikling af arbejdet med private fællesveje.

I dette arbejde med de private friarealer lægges der vægt på stor beboerinvolvering. På den måde sikres det, at gården tilpasses de behov, beboerne har men samtidig sikres en vis fleksibilitet i udformningen, så gården indbyder beboerne til at opholde sig i den.

Der vurderes at være et potentiale på op til 17 gårde, der trænger til forbedringer af deres friarealer, og som kan støttes af Københavns Kommune efter byfornyelsesloven.

Erhverv, detailhandel og erhvervsejendomme:

Beskriv hvilken type erhverv og detailhandel der er i byområdet:

Er der tomme erhvervslokaler eller behov for nedrivning, renovering og omdannelse af erhvervsejendomme i det valgte byområde?

Der er ca. 470 virksomheder og 72 iværksættere lokaliseret i Fuglekvarteret Øst. Af de 470 virksomheder udgør 148 offentlig administration.

Der ligger flere ubenyttede og forfaldne erhvervsejendomme i kvarteret. Bl.a. ligger der en gammel forladt fabrik ved Glentevej 10, hvor kulturhuset Bolsjefabrikken lå før. Yderligere ligger der på Lærkevej et gammelt autoværksted, som på nuværende tidspunkt huser kulturhuset Bolsjefabrikken, som er 100 % brugerdrevet og et centralt mødested for mange aktive beboere i kvarteret. Der er ingen fast kontrakt på stedet, og der er på nuværende tidspunkt risiko for, at stedet indenfor kort tid videresælges, og kulturhuset lukkes.

Foreningen "Kreative Kræfter" og Københavns Kommune søger hver for sig og sammen at skabe bedre muligheder for midlertidig udnyttelse af tomme bygninger og arealer, som afventer nye funktioner.

Er der erhverv i området, som kan spille en positiv eller en negativ rolle i områdets udvikling?

Flere af de erhvervsdrivende er allerede aktive i området og har stillet sig positive overfor at indgå i processen og aktiviteterne omkring Områdefornyelsen. Dette gælder bl.a. Glarmester Snoer på Lærkevej. Desuden er der en stor andel af offentlige instanser især i området omkring Ørnevej og Lærkevej, som udgør en stor del af arbejdspladserne i området. Borgerservice, Jobcenteret og Socialcenteret kan være medspillere i en områdefornyelse. De har kendskab til de brugere, der opholder sig i byrummene, og medarbejderne kan selv udgøre en potentiel mulighed for at bidrage til styrkelsen af bylivet.

Hvis der er øvrige forhold vedrørende byområdets erhvervsjendomme, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

På Vibevej 25 er der et vedtaget lokalplanforslag om blandet erhverv med mulighed for opførelse af kulturhus/moské. Dette lokalplanforslag er et interessant bidrag til Fuglekvarteret, og det islamiske center, der nu ligger på Vibevej, har i flere år trængt til reovering, men forslaget har også sat gang i debatten i kvarteret. Der er uvished omkring, hvad det vil betyde at have en moské i området, og en udbygning vil andet lige betyde, at der kommer mere pres trafikken og parkeringen på særlige tidspunkter. Det er en central opgave for områdefornyelsen at bringe de forskellige parter til at mødes og sikre et godt resultat.

Trafikforhold, infrastruktur og byrum:

Beskriv om der i byområdet er behov for ændring af trafikforhold, f.eks. grundet trafikbelastning, trafikale problemer, problemer med nedslidning af veje, dårlige forhold for bløde trafikanter m.v.:

Som nævnt i spørgsmål 5 er et af Fuglekvarterets overordnede udfordringer de store trafikveje, der afskærer og isolerer kvarteret og dets beboere fra resten af bydelen. Der er et stort behov for at videreudvikle cykelstier og markere passager, som fører ind og ud af kvarteret, så det bliver mere brugervenligt for de bløde trafikanter. Kvarteret har nogle store gennemgående veje som Glentevej, Mågevej, Ørnevej og Vibevej, som har gode potentialer for at blive udviklet til mere funktionelle byrum og blive udviklet som rammerne for mere liv i kvarterets offentlige rum. Dette kunne incitere til en udvikling af både midlertidigt og mere permanent erhverv (Se bilag 2 og 3).

Kvarteret er specielt, fordi det huser 5 privatskoler og en folkeskole. Det betyder, at der er mange børn, som hver dag færdes til og fra skole, og der er derfor behov for bedre skoleveje (se bilag). Et projekt om sikre skoleveje er i gang, og i den forbindelse har der været forhandlinger med Vejdirektoratet om at skabe en bedre forbindelse over Borups Allé ved Grøndalsvænge Skole.

Beskriv om der er behov for indretning eller forskønnelse af byrum og grønne arealer i byområdet:

Overordnet er Fuglekvarterets offentlige byrum (til ophold) på nuværende tidspunkt stort set begrænset til Nordvestparken og Hulgårds Plads i kvarterets nordvestlige hjørne samt de to legepladser på Mejsævænget og Rørsangervej.

Det vil sige, at der i Fuglekvarteret Øst ikke er nogen egentlige opholdssteder udover legepladserne. Der er ikke internt i kvarteret anlagt offentlige byrum, og kvarterets byliv bærer præg af gennemfart. Der ligger dog et stort potentiale i at skabe rum for byliv. Dels er der en del brede veje og fortov, dels er der mange mindre kiler og mindre rum, og dels har kvarteret en speciel arkitektur, som skaber en spændende dynamik, der skal understøttes i arbejdet med byrummet – som en borger beskrev det, så afspejler byrummene ikke kvarterets mangfoldighed, og der er intet der tilskynder til, at man stopper op eller tager ophold.

Hvis der er øvrige forhold vedrørende byområdets fysiske forhold, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Et vigtigt element i arbejdet med byrummene i Fuglekvarteret Øst er, at der bor, færdes og opholder sig mange forskellige mennesker. Dels er der en stor mængde brugere, som opholder sig i området i løbet af dagen i forbindelse med både skole, arbejde og benyttelse af de kommunale servicefunktioner, som ligger i området, og dels er der en mængde beboere, som delvist opholder sig udenfor området om dagen og delvist har deres dagligdag i kvarteret. For at byrummene i Fuglekvarteret Øst skal være med til at løfte området, er det vigtigt, at der er en inddragelse og en involvering af de mange forskellige brugere og borgere.

7. Beskrivelse af de sociale og kulturelle forhold samt foreningslivet i det valgte byområde

Befolkningsudvikling:

Beskriv hvordan befolkningsudviklingen har været i det valgte byområde de seneste år (f.eks. høj fraflytningsfrekvens eller manglende tilflytning):

	Fuglekvarteret Øst (%)		Hele København (%)	
	1995	2009	1995	2009
Beboere med lav indkomst	35	43	34	38
Aldersgruppen 18-29 år	31	37	26,8	24
Beboere med anden etnisk baggrund	15,3	23	13	21
- Heraf ikke vestlig baggrund		24		18,9
- Heraf vestlig baggrund		4		6,7
Beboere med "ingen eller lav uddannelse"	32	24	30,9	22

Befolkningen i Fuglekvarteret Øst er i forhold til resten af København karakteriseret ved en kraftig udvikling af beboere med lav indkomst og af unge beboere i de sidste 15 år. Befolkning har derudover en høj andel af beboere med ikke-vestlig herkomst.

Beskæftigelse:

Beskriv, hvad der karakteriserer beskæftigelsessituationen i det valgte byområde:

Ifølge det Socioøkonomiske Københavnerkort, SØK ligger Bispebjerg over gennemsnittet for København på en række parametre herunder andel borgere uden for arbejdsmarkedet/styrken, andel borgere med lav/ingen uddannelse og lav indkomst.

Andelen af borgere mellem 18 og 64 år på kontanthjælp eller dagpenge i Fuglekvarteret er 24,1% i øst og 30% i vest. For Københavns Kommune generelt er andelen af borgere på kontanthjælp eller dagpenge 18 %. (Tallene baserer sig på andel ydelsesmodtagere juni 2010-maj 2011). Tallene skal tages med forbehold, da de ikke siger noget om, hvor mange 18-64-årige, der reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Sociale udfordringer:

Beskriv om der er sociale problemer i det valgte byområder og om der er behov for sociale indsatser:

Der er store kløfter mellem de forskellige grupper af beboere, og de manglende fælles mødesteder gør det svært at forene beboerne og skabe en fælles identitet og sammenhængskraft i kvarteret.

Den boligsociale helhedsplan, der er udarbejdet af boligforeningerne AAB, SAB og 3B, angår de 1031 almene sociale boliger i området og fremhæver mange synlige problemer i kvarteret som psykisk syge, misbrugere, kriminalitets-problemer blandt grupper af unge, integrationsproblemer og generelt et faldende engagement og ejerskab, som afdelingens driftspersonale har svært ved at løfte selv.

Kirkens Korshærs herberg i Hillerødsgade giver socialt udsatte fra hele byen mulighed for overnatning, også med hund, og det aflæses tydeligt i gadebilledet. Denne gruppe af socialt udsatte, som udgøres af blandt andet psykisk syge og misbrugere, har ikke rigtigt nogen opholdsteder i dagtimerne. Derfor holder de til på legepladser og i gader, hvilket generer andre beboere og børn, der leger i kvarteret. En del af den boligsociale helhedsplan understreger, at en relativt stor del af deres anviste beboere er psykisk syge og kan have tendens til at opføre sig truende og voldeligt. Dette fører til en stor udskiftning af beboere på deres område. Alene i 2008 havde afdelingen AAB 49 66 flytninger, hvilket svarer til 18 % af husstandene.

Mange børn og unge falder udenfor de organiserede kommunale fritidstilbud og mødes i stedet på gadehjørner og omkring kvarterets få fællesarealer. Deres tilstedeværelse kan være generende for forbipasserende, der føler sig utrygge, og ofte efterlader de stedet fuld af affald og cigaretskodder.

Beskriv om området er præget af kriminalitet og hærværk:

Tryghedsindekset, som opdateres årligt af Københavns Kommune, viser, at når borgernes oplevelse af tryghed og antallet af anmeldt kriminalitet lægges sammen, så ligger Bispebjerg bydel nummer 3 i forhold til behovet for øget indsats omkring tryghed. I distrikt 15, der dækker over Fuglekvarteret, viser tallene for 2011, at der fortsat er behov for intensiveret indsats (Beskæftigelses og Integrationsforvaltningen, 2011). Positivt er det, at borgernes oplevelse af tryghed er steget. Borgerne i området føler sig altså tryggere end i 2009 og 2010, men antallet af anmeldelser af kriminalitet er steget.

Den boligsociale helhedsplan for Stærevej lægger vægt på problemer i form af salg af narkotika blandt en større gruppe af unge 18- 25-årige. Handelen tiltrækker både psykisk syge og misbrugere samt kunder og sælgere fra andre dele af København. Dette skaber utryghed og frygt for repressalier blandt kvarterets beboere. Narkotikahandelen medfører også, at en del stofmisbrugere anvender opgange, svalegange og loftsrum som fixerum og opholdssted om natten.

Forenings- og kulturlivet:

Har I kendskab til og eventuelt samarbejde med de lokale foreninger eller organisationer i byområdet? Hvis ja, beskriv samarbejdet:

Københavns Kommune har et tæt samarbejde med Bispebjerg Lokaludvalg, som har et godt kendskab til kvarteret og dets beboere. Lokaludvalget har allerede bidraget med idéer til konkrete indsatser, som kunne iværksættes i kvarteret, og de ville være en privilegeret samarbejdspartner for Områdefornyelsen.

Kommunen har været i kontakt med den private friskole Al-Huda, hvis bestyrelse har vist interesse i at indgå et samarbejde med Områdefornyelsen om eventuelt at åbne skolegården op, således at den gavner kvarteret som helhed og i øvrigt arbejde på temaet omkring børn og unge i kvarteret.

Københavns Kommune har allerede en god kontakt til kulturhuset Bolsjefabrikken, som bringer mange kreative kræfter til kvarteret. Bolsjefabrikke ville være interesseret i at samarbejde med Områdefornyelsen, hvad angår udviklingen af det kulturelle liv i kvarteret. De ville kunne spille en stor rolle i forhold til at inddrage beboerne i udsmykning af byrum.

Foreningen Grøn Stue, som holder til i kvarteret, arbejder med at etablere grønne, brugerdrevne, rekreative arealer på tomme byggegrunde. Københavns Kommune har ikke kunnet støtte brugen af nogen af de privatejede arealer, da disse er forurenede men har i stedet foreslået at bruge den kommunale grund ved Glentevej 1 / Nordre Fasanvej 10 som forsøgsprojekt for et grønt partnerskab mellem kommune, borgere og foreninger. Grunden er udpeget som "Storbyhave" i "Tag parken i Lommen"-kataloget (2009) og er derfor et oplagt valg for et forsøgsprojekt. For at projektet kan gennemføres, er der behov for koordinering, og dette vil en områdefornyelse være med til at understøtte.

Det ville derudover være oplagt at samarbejde med beboergruppen "Liv under Buen" og Frederiksberg Kommune, der vil skabe forskellige midlertidige projekter under Bispeengbuen.

Mangler der muligheder for organiserede såvel som uorganiserede fritidsaktiviteter og formelle samt uformelle mødesteder i byområdet eller i nærheden af det? Hvis ja, uddyb:

Som beskrevet tidligere i spørgsmål 5 er flere store kulturinstitutioner flyttet fra kvarteret, og der er derfor behov for at etablere forbindelser til disse og andre kulturinstitutioner udenfor området. Det samme gælder for større rekreative arealer. Der findes ikke nogen rekreative arealer og tilbud i kvarteret, men der ligger flere lige udenfor kvarteret som for eksempel Grøndalscenteret, Genforeningspladsen, Bellahøj Svømmehal og Lersøparken. Hvis der etableres sikre forbindelser for bløde trafikanter, så adgangsforholdene forbedres, kan disse udgøre gode faciliteter for kvarteret. Det vil give beboerne i Fuglekvarteret gode adgangsforhold til den nye aktivitetspark, Superkilen og den grønne cykelrute Grøndalsruten. Som supplement til disse forbindelser er det vigtigt, at der i kvarteret kommer brugbare lokale byrum, som både indbyder til aktivitet og skaber rammer for møder mellem folk.

Hvis der er andre sociale og kulturelle forhold i byområdet, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Det er værd at nævne, at Bispebjerg som bydel ligger under Københavns gennemsnit, hvad angår sundheden. Ud fra sundhedsprofilen for Region H fra 2010 findes udfordringerne for Bispebjerg bydel på områderne sundhedsadfærd, tobak, kost, fysisk aktivitet og dårligt selvvurderet helbred.

Især er antallet af daglige rygere på 25 % højere for bydelen mod 21 % i resten af København, og i Bispebjerg bydel har 12 % af borgerne meget usunde kostvaner mod 9 % i hele København.

I forhold til fysisk aktivitet i fritiden og i forbindelse med transport til arbejde/uddannelse er der ligeledes udfordringer gældende for hele bydelen, idet 32 % af borgerne dyrker mindre end 30 minutters moderat til hård fysisk aktivitet om dagen i fritiden mod 26 % i hele København, og 32 % af bydelens borgere har stillesiddende aktiviteter i fritiden i mere end fire timer om dagen mod 26 % i resten af København.

Herudover er det selvvaluerede fysiske og mentale helbred dårligere end i resten af København. Således vurderer 19 % af borgerne i Bispebjerg bydel deres helbred mindre godt eller dårligt mod 15 % i resten af København. 13 % af borgerne vurderer selv at have et fysisk dårligt helbred mod 9 % i resten af København, og 16 % vurderer, at de har et mentalt dårligt helbred imod 12 % af alle københavnere. Niveauet for Bispebjerg bydel afspejler således tendensen for beboerne i Fuglekvarteret Øst og Vest.

De forskellige nøgletal er opstillet i nedenstående tabel:

Sundhedsadfærd	Bispebjerg	København
Dagligrygere	25 %	21 %
Risikabel alkoholadfærd	29 %	32 %
Borgere med meget usunde kostvaner	12 %	9 %
Borgere der dyrker moderat til hård fysisk aktivitet i mindre end 30 min/dagen i fritiden	29 %	26 %
Borgere med stillesiddende aktiviteter i fritiden – i mere end fire timer om dagen	32 %	27 %
Borgere der hverken cykler eller går til og fra arbejde/uddannelsessted	13 %	12 %
Selvvalueret helbred		
Mindre godt eller dårligt selvvalueret helbred	19 %	15 %
Dårligt fysisk helbred	13 %	9 %
Dårligt mentalt helbred	16 %	12 %
Demografiske og socioøkonomiske nøgletal		
Enlig med børn	6,3 %	4,7 %
Ikke vestlig baggrund	18 %	12 %
Kun grundskole	7,2 %	11 %
Uden tilknytning til uddannelse eller erhverv	26 %	20 %
Bruttoindkomst i 1000 kr.	195	224

8. Beskrivelse af potentialer i det valgte byområde

Beskriv potentialer vedrørende det valgte byområdes beliggenhed og herunder attraktionsværdier:

Fuglekvarteret Østs hovedsagelige potentialer er kvarterets beliggenhed tæt på byen og den nærliggende offentlige transport. Fuglekvarteret Øst er betragtet som et udkantskvarter, men på samme tid grænser kvarteret op til ydre Nørrebro og Frederiksberg Kommune, og via offentlig transport eller på cykel ligger området relativt tæt på Københavns centrum og i gåafstand fra Nørrebro Station. Flere buslinjer går ind mod byen og forsætter også den anden retning mod Husum. I 2018 vil metroen komme til at stoppe på Nørrebro Station, hvilket skaber en yderligere og hurtigere forbindelse til centrum, Islands Brygge Amager og Kastrup. De store færdselsårer, der fører ud og ind af København, gør også kvarteret nemt tilgængeligt i bil.

Denne beliggenhed er et potentiale, der allerede gør kvarteret attraktivt for unge studerende. Området tilbyder lidt billigere boliger og befinder sig forholdsvis tæt på centrum. Ved at skabe et velfungerende byliv i kvarteret og bedre forbindelser i form af cykelstier og passager ind mod nabokvarterne og ud mod resten af Bispebjerg ville dette potentiale kunne udvikles. I stedet for at ligge hen som en isoleret ø og et udkantskvarter kan kvarteret få en central rolle som bindeled mellem Bispebjerg, Nørrebro og Frederiksberg og kunne blive integreret som endnu et kvarter i selve København.

Beskriv potentialer vedrørende det valgte byområdes økonomiske udvikling (f.eks. mulighed for udvikling i private erhverv og service eller offentlig service, der kan bidrage til udviklingen):

Den nordøstlige del af Fuglekvarteret er et blandet bolig-, erhvervs- og institutionsområde. Kreative erhverv, håndværksvirksomheder, småhandel og institutioner kiler sig ind imellem boligerne og giver således et mangfoldigt præg, som skaber et godt potentiale for udvikling af et levende byliv.

Området mellem Glentevej og Ørnevej er udlagt som "kreativ zone". Det betyder, at bygningsprocenten er sat lavt (60), hvilket medfører, at det er muligt at bevare den oprindelige bygningsstruktur, f.eks. gammel småindustri og derved en lav leje til eksempelvis kreative erhverv. I denne del er det muligt at blande erhverv og bolig, idet 40 % af en ejendom kan benyttes som bolig, hvis resten bruges til erhverv.

Kvarteret har nogle store gennemgående veje som Glentevej, Mågevej, Ørnevej og Vibevej, som har gode potentialer for at blive udviklet til mere funktionelle byrum og blive mere brugt af beboerne. Dette kunne incitere til en udvikling af både midlertidigt og mere permanent erhverv.

Området omkring Glentevej indeholder større, mere sammenhængende bygninger med markante volumner sammenlignet med de øvrige dele af området. Flere af bygningerne er industrielle bygninger, der nu er omdannet til kontorformål.

Hvis der er andre potentialer i det valgte byområde, som er væsentlige at fremhæve, beskriv dem venligst her:

Kvarteret er som tidligere nævnt særligt, fordi der findes 5 privatskoler foruden en kommunal skole (se bilag). Det betyder, at der er mange børn med forskellige nationaliteter, som hver dag opholder sig i kvarteret. Det skaber et potentiale for mere liv i kvarteret. Hvis man kan få eleverne til at bruge kvarteret i og efter skoletid, vil det skabe mere og bedre byliv.

De 6 skoler vil også hver især indeholde menneskelige ressourcer og fysiske rammer, som kan sættes i spil og derved være med til at udvikle kvarteret. Et områdefornyelsesprojekt vil netop egne sig til at skabe netværk mellem de forskellige skoler samt til at være med til at udvikle skolernes udearealer, så de kan anvendes af kvarterets beboere.

9. Beskrivelse af de overordnede mål og visioner for områdefornyelsen

Hvad håber I på, at en eventuel områdefornyelse vil betyde for byområdet i løbet af de fem år, områdefornyelsen vil blive gennemført i byområdet?

(se eksempler i vejledningen):

Målene for Områdefornyelsen skal først og fremmest ses i sammenhæng med Københavns Kommunes "Politik for udsatte byområder". En politik, der skal sikre, at byen fortsat hænger sammen fysisk og socialt. Dette skal ske ved positiv særbehandling. Områdefornyelsen i Fuglekvarteret skal vise, at der i København såvel som i resten af landet gennem fysiske investeringer og aktiv inddragelse af borgere og brugere kan skabes udvikling og fornyelse. Områdefornyelsen skal vise, at det kan ske samtidig med, at der vises respekt for kvarterets egenart, kulturelle mangfoldighed og sociale rummelighed.

Områdefornyelsens overordnede vision er derfor at understøtte Fuglekvarterets mangfoldighed og sikre, at rummeligheden bevares. Når områdefornyelsen er forbi, vil Fuglekvarteret være et sted med et levende byliv og en rumlig stemning.

De konkrete målsætninger for områdefornyelsen er at:

- Forbedre infrastrukturen for cyklister og fodgængere og skabe kontrol over parkeringen
- Skabe indbydende og brugervenlige byrum til samvær og sameksistens
- Etablere ejerskab blandt beboere
- Udvikling af erhverv og den kreative zone skaber rammerne for et bedre byliv
- Forbedre boligforhold og etablere gårdhaver

1) Forbedre infrastrukturen for de cyklister og fodgængere og skabe kontrol over parkeringen:

- Forbindelser ind og ud af kvarteret for cyklister og fodgængere:

Områdefornyelsen skal i samarbejdet med Lokaludvalget og beboerne udarbejde en overordnet plan for at forbedre forholdene for fodgængere og cyklister i kvarteret. Der skal anlægges grønne cykelruter gennem

kvarteret, og det skal sikres, at de knyttes til kommunens overordnede cykelstinet. Konflikten mellem den massive biltrafik omkring kvarteret og behovet for trygge og sikre overgange for de bløde trafikanter skal have særligt fokus. Adgangen til skoler og kultur- og fritidsinstitutioner skal have særlig opmærksomhed både i forhold til sikre skoleveje og muligheden for, at skolebørnene aktivt kan bruge kvarterets pladser og frirum.

- Forbedre og organisere parkeringsforhold:

Der skal udarbejdes en konkret plan for mere velordnet og reguleret parkering. Det er vigtigt at skabe et indtryk af planlagte byrum, som inciterer beboerne til at respektere fællesarealerne.

Områdefornyelsen skal skabe rammen for, at en bydækkende funktion såsom et stort islamisk kulturcenter kan opføres i tæt samspil med kvarterets øvrige udvikling. Trafik og parkeringsforhold er udfordringer, der skal tages op, og mulighederne for øget handel og byliv skal belyses i denne forbindelse.

2) Skabe indbydende og brugervenlige byrum til samvær og sameksistens:

- Private fællesveje

For at opnå bedre byrum i Fuglekvarteret Øst skal der arbejdes med motivering af grundejerne på de private fællesveje, som udgør over halvdelen af kvarterets veje (Se bilag 4).

Københavns Kommune har både i de tidligere kvarterløftprojekter og i de nuværende områdefornyelsesprojekter løbende udviklet metoden til at igangsætte udvikling på private fællesveje. Senest er der gennemført en større indsats i forbindelse med Områdefornyelsen i Gl. Valby. Erfaringerne herfra skal bruges i Fuglekvarteret Øst.

Områdefornyelsen vil gennem inspiration, vejledning og hjælp til den kommunale sagsbehandling sikre sig, at de private grundejere bliver motiveret til at forskønne vejarealerne. Indsatsen skal både omfatte forskønnelse, begrønning og forbedring af trafikale forhold herunder parkering.

En væsentlig del af indsatsen vil være en pulje, som grundejerne kan søge.

- Den specielle bygningsstruktur skal danne ramme om byrummene:

Områdefornyelsen skal styrke og udvikle den særlige karakter af blandet byggeri med stram orden i havebyen på den ene side og kreativt kaos i det gamle industri- og boligbyggeri på den anden side. Visionen er at fastholde denne komplekse bygningsstruktur ved at investere i byrummenes funktioner på tværs af havebyen og industrien. Det er vigtigt at bevare denne specielle bygningsstruktur som grobund for identiteten af kvarterets byrum.

- Der skal skabes private og offentlige friarealer:

Flere baggårde har et stort potentiale i forhold til at danne nære, grønne, fælles friarealer af høj kvalitet og betydning for området beboere. Ligesom mange af parcellerne danner en åben struktur, der giver mulighed for at udskifte nedslidte arealer med grønne anlæg og etablere smutveje og små åndehuller. Områdefornyelsen skal skabe større sammenhæng i kvarteret ved at udvikle og understrege kvalitetene i de mange forhaver og åbninger til gårde, som giver et grønt præg på kvarteret.

3) Etablere ejerskab blandt beboere

Et væsentligt mål for en områdefornyelsesindsats er at styrke beboernes følelse af ejerskab til kvarteret og motivere dem til at være med til at udvikle kvarteret. En vellykket indsats på de private fællesveje, hvor grundejerne bliver inspireret til at udvikle de private men offentlige arealer, skaber netop et ejerskab til de offentlige uderum hos beboerne i kvarteret. Derved bliver der passet på byinventar, belægning og beplantning i højere grad end ved almindelige offentlige forskønnelsesprojekter.

Ligeledes kan en vellykket indsats skabe en anseelig privatmedfinansiering i områdefornyelsen, som også er en målsætning for indsatsen.

Dette afsnit uddybes yderligere i spørgsmål 10.

4) Udvikle kreativ zone og erhverv:

Kommuneplanens definerede "Kreative zone" i den sydvestlige ende af Ørnevej er kendetegnende for erhvervslivet i Fuglekvarteret Øst. De nedslidte og billige erhvervslejemål og blandingen af boliger, kreative erhverv, private uddannelsesinstitutioner, fagforbund, detailhandel, autoværksteder m.fl. har en bred gruppe af kunder, brugere og ansatte og er en driver af såvel økonomien som bylivet i kvarteret.

Områdefornyelsen skal udvikle den kreative zone som et sted, der har tilgængelige ressourcer og handelsmuligheder for borgerne og brugerne. Denne udvikling peger på en opkvalificering af de offentlige rum, en samlet profilering af de ledige erhvervslejemål med 60/40 fordelingen af erhverv og bolig og en styrkelse af erhverv, der giver byliv og gadeliv.

- Områdefornyelsen skal skabe partnerskaber

Københavns Erhvervscenter har evnerne til at hjælpe med dette, og der er netop afsat midler til at udvikle de kreative zoner i Københavns Kommunes budget 2012.

Den kreative zone skal være en central drivkraft i kvarterets sociale udvikling, hvor virksomheder, iværksættere og beskæftigelse præger kvarteret. Områdefornyelsen skal støtte op om udvikling af erhverv og skabe partnerskaber med aktiviteter, der henvender sig til området børn og unge, uddannelse og virksomheder med det formål at skabe et gunstigt miljø for erhverv.

Bispebjerg Lokaludvalg har igangsat et udviklingsprojekt omkring Rentemestervej og Smedetoften. Projektet søger med udgangspunkt i bygninger ved Smedetoften at udvikle bedre vilkår for kreative kræfter. I Områdefornyelsen vil arbejdet med udvikling af de gamle erhvervsområder i Fuglekvarteret ske i dialog med dette initiativ.

- Private fællesveje

Som en del af udviklingen af private fællesveje vil Områdefornyelsen med inspiration fra bl.a. projektet "Gaden finder vej" i Jægersborggade arbejde med at få kælder- og butikslokaler til at indgå i byrummet. Det vil blive en del af strategien for de private fællesveje, hvor der skal arbejdes med kantzoner generelt.

5) Forbedre boligforhold og etablere gårdhaver

Områdefornyelsen skal forbedre boligforholdene både indendørs og udendørs og give et bedre indtryk af kvarteret. Områdefornyelsen vil forbedre sammenhængen mellem områdefornyelses- og byfornyelsesindsatsen. Områdefornyelsen aktiverer mange borgere gennem de lokale dialogprocesser og ved tilstedeværelsen af et lokalt sekretariat. Sekretariatets kontaktoverflade kan anvendes i endnu højere grad end tidligere til at udbrede viden om ansøgningsmuligheder for byfornyelsen.

Statens Byggeforsknings Institut og Københavns Kommunes Byfornyelseskontor har ansøgt Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter om midler til et forsøgs- og udviklingsprojekt om energirenoveringer og borgerdeltagelse. Hvis projektet bliver igangsat, er det aftalt, at det skal afprøves i byfornyelsesindsatsen i Fuglekvarteret.

10. Borger- og aktørinddragelse i områdefornyelsen

Beskriv hvilke mulige samarbejdspartnere, I gerne vil inddrage og samarbejde med i områdefornyelsen (f.eks. beboere, virksomheder, boligorganisationer, afdelingsbestyrelser, grundejerforeninger, handelsforeninger, kulturinstitutioner, skoler eller daginstitutioner):

Kvarteret er præget af sociale og fysiske udfordringer, som kræver inddragelse af en bred række aktører, fordi udfordringen er at etablere fysiske forbedringer, der bredt understøtter kvaliteten i kvarteret. Det gælder også nye, blivende relationer mellem Fuglekvarterets vidt forskellige grupper af aktører. Det afgørende for, hvem der inddrages i det enkelte projekt, vil derfor være afhængigt af projekternes natur, dvs. indhold, målgruppe og lokalitet.

Af relevante aktører kan nævnes:

- Grundejere i kvarteret; dvs. beboere, andelsboligforeninger, vejlav og gårdlav samt private, fordi de ejer en del af området veje og friarealer.
- Områdets mange uddannelsesinstitutioner: friskoler, Grøndalsvænge Skole, Frisørskolen og Hans Knudsen Instituttet, fordi børn og unge og deres forældre er en stor del af målgruppen for målet at udvikle den sociale sammenhængskraft og fordi, de er både kunder og medspillere for målet at udvikle den kreative zone.
- Lokaludvalget
- Erhvervsområdet beboere fordi de har en interesse i at styrke kvarterets evne til at tiltrække kunder og mindske hærværk i kvarteret: De kreative virksomheder, de 3-4 fagorganisationer, de offentlige institutioner og funktioner, autoværksteder, Novozymes, de håndværkerrettede virksomheder som f.eks. Glarmester Snoer, Flügger og RS elektronik samt de mere bylivsskabende virksomheder, der ligger på Frederikssundsvej og Nordre Fasanvej.

- De offentlige funktioner og institutioner er også vigtige medspillere, fordi de er vært for mange af kvarterets gæster og tiltrækker ekstra sociale problemer til gadebilledet i det i forvejen trængte kvarter. Derudover har institutionerne og socialforvaltningens støtte-kontakt-personer den primære kontakt til de socialt dårligt stillede, og de er relevante som indgangsvinkel til borgerinddragelsen i denne normalt vanskelige befolkningsgruppe.
- Derudover findes en række andre aktører, der er interessante at inddrage. Det er organisationer som den kommende Moské, Rollespilsfabrikken, Bolsjefabrikken, Natteravnene, Foreningen Grøn Stue, Kirkens Korshærs Herberg på Hillerødgade og Det Kriminalpræventive Råd. Disse aktører er alle engagerede i lokalområdet i forvejen og besidder både det private initiativ og lokale netværk, hvilke er vigtige faktorer i en bred borgerinddragelse og den lokale forankring.

Endvidere vil områdefornyelsen, såfremt Ministeriet for By, Bolig og Landdistikter bevilger forhøjet refusion til forsøg, arbejde særligt sammen med erhvervslivet om en innovationsindsats efter Young Foundations metode til social innovation og Ministeriet for By, Bolig og Landdistikters Idékatalog til innovative områdeindsatser.

Beskriv hvordan I på nuværende tidspunkt forestiller jer, at inddrage borgere og andre aktører i områdefornyelsen (f.eks. bred borgerinddragelsesproces, hvor alle borgere inviteres til at deltage eller mere selekteret borger-/aktørinddragelse, hvor I fokuserer på udvalgte målgrupper, eller en kombination af de to modeller):

I Fuglekvarteret vil det blive Områdefornyelsens grundvilkår, at en betydelig del af områdets friarealer og veje er på private hænder. Det lægger op til, at projekternes realisering afhænger af samarbejde og forhandlinger mellem grundejere og områdefornyelsen/kommunen. Disse samarbejder kan være følsomme og langvarige, og Områdefornyelsen i Fuglekvarteret skal derfor have en særlig strategi for borgerinddragelse.

Fuglekvarterets borgerinddragelsesstrategi er at veksle mellem fokuseret aktørinddragelse og bred borgerinddragelse og at vælge inddragelsesmodel ud fra, i prioriteret rækkefølge, realisering og kvalificering som formål for inddragelsen.

Mange af de fysiske projekter vil først kræve en afklaring af, hvorvidt projektet overhovedet kan blive til noget. Derefter hvor stor indflydelse kvarteret får på kvalificeringen af projektet.

Målet med begge inddragelsesformer er at skabe medejerskab og få kvarterets beboere til at tage ansvar.

Fokuseret aktørinddragelse

Fokuseret aktørinddragelse, hvor Områdefornyelsen er i kontakt med en primær aktør eller bestemte målgrupper, som er essentielle for selve gennemførelsen af projektet, vil ofte have karakter af en forhandling mellem parterne. Det forventes først og fremmest at være grundejere i kvarteret, som skal stille deres arealer til rådighed for offentligheden. Den fokuserede aktørinddragelse er stærk i de indledende projektfaser, hvor rammerne for projekterne skal afklares.

Bred borgerinddragelse

Den brede borgerinddragelse, hvor alle fremtidige brugere af et projekt eller resultatet heraf inddrages, giver det bedste resultat og det bredeste ejerskab. Områdefornyelsen vil derfor have som målsætning at inddrage brugerne så bredt som muligt.

11. Organisering af områdefornyelsesprojektet:

Beskriv hvordan I påtænker, at et eventuelt områdefornyelsesprojekt skal organiseres (f.eks. tværfaglige samarbejde mellem flere forvaltninger, hvilke forvaltninger som I forestiller jer, vil deltage i projektet, hvilken forvaltning, der skal være overordnet ansvarlig, inddragelse af det politiske niveau osv.):

Områdefornyelserne i Fuglekvarteret Øst og Vest organiseres under den samme styregruppe, Områdefornyelserne hører under Teknik- og Miljøudvalget og forvaltes af Teknik- og Miljøforvaltningen, hvor Kvarterudvikling, Center for Bydesign har den administrative og koordinerende opgave.

- Styregruppe

Styregruppen for Områdefornyelsen i Fuglekvarteret vest og øst træffer de overordnede beslutninger i projektet ud fra Kvarterplanen, som styregruppen godkender. Styregruppen består af repræsentanter for de

relevante forvaltninger i Københavns Kommune og en demografisk repræsentativ gruppe af lokale borgere samt relevante aktører. Vedtægterne for styregruppens arbejde vedtages af Borgerrepræsentationen, og Styregruppen vælges i begyndelsen og midten af områdefornyelsen. Styregruppen skal sikre, at der sker en relevant aktør- og borgerinddragelse i udarbejdelsen af områdefornyelsens kvarterplan og gennemførelsen af projekter, og at områdefornyelsen koordineres med de andre relevante planer og indsatser i området. I det konkrete arbejde vil Styregruppen bistå med viden og idéer i projektudviklingen og gennemførelsen. Af styregruppen udpeges årligt et formandskab, der varetager styregruppens opgaver mellem.

- **Temagrupper**

Temagrupperne er åbne grupper, som igangsætter og vejleder projekter, og de forvalter områdefornyelsens projektmidler indenfor det pågældende tema i overensstemmelse med Kvarterplanen.

Temagruppen består af styregruppemedlemmer med viden og interesse for det pågældende tema samt relevante lokale aktører og interesserede beboere.

- **Projektgrupper**

Her udvikles og udføres områdefornyelsens konkrete projekter. Alle konkrete beslutninger om projekterne træffes her. Projektgrupperne er også udgangspunktet for projekternes ejerskab, forankring og drift efter områdefornyelsen udløber.

- **Sekretariatet**

Områdefornyelsens sekretariat etableres i lokalområdet under Center for Bydesign. Sekretariatets opgave er at varetage projektledelsen af projektgrupperne, sikre fremdrift i projekterne og at koordinere indsatsen ind i Københavns Kommune. Under opstart af Områdefornyelsen skal sekretariatet indsamle viden og kvalificere projekter og indsatsområder til kvarterplanen.

Overordnet proces- og tidsplan for ansøgning om Områdefornyelse i Fuglekvarteret Vest og Øst

Forprojekt Fuglekvarteret

I forbindelse med ansøgning om områdefornyelse på Centrale Vesterbro besluttede Teknik- og Miljøforvaltningen for første gang at gennemføre et forprojekt. Forprojektet gennemføres for at vedligeholde kontakten med de aktører som har været involveret i processen fra man starter med at tale om ansøgning om områdefornyelse til man rent faktisk går i gang – en periode på op til halvandet år. I forbindelse med beslutningen om at udarbejde to ansøgninger om områdefornyelse i Fuglekvarteret, og på baggrund af de gode erfaringer man gjorde med forprojektet på Centrale Vesterbro, er det et ønske at igangsætte et forprojekt i Fuglekvarteret Vest og Øst.

Formål med forprojektet i Fuglekvarteret

Med forprojektet ønsker Kvarterudvikling konkret at afdække en række formål:

- Starte en dialog om de kommende områdefornyelser lokalt
- Samle aktører og bringe deres lokalkendskab og viden i spil i forhold til områdefornyelsesprocessen
- Vedligeholde og udvide netværk i forhold til områdefornyelserne
- Kvalificere projekterne/indsatserne yderligere

Februar- juni 2011	Udvælgelse af kvarter, indledende analyse, workshops mm.
Juni – oktober 2011	Udarbejdelse af to ansøgninger med inddragelse af de øvrige kommunale forvaltninger
Oktober – marts 2011	Politisk behandling i alle forvaltninger og Borgerrepræsentationen
Januar – april 2012	Ansøgninger til godkendelse i socialministeriet
Februar – maj 2012	Gennemførelse af forprojekt i Fuglekvarter Vest og Øst
April – maj 2012	Ansættelse af projektchef
Juni 2012	Ansættelse af sekretariat
Juni – august 2012	Arbejdet med kvarterplan og borgerinddragelse påbegyndes

12. Beskrivelse af de initiativer I på ansøgningstidspunktet ønsker at igangsætte i forbindelse med områdefornyelsen:

Beskriv kort hvilke initiativer I ønsker at igangsætte i byområdet på baggrund af de fysiske, sociale og kulturelle udfordringer og potentialer, som I har beskrevet i punkt 6-8 og målsætningerne fra punkt 9:(se eksempler i vejledningen):

Initiativerne der påtænkes i forbindelse med en områdefornyelse i Fuglekvarteret relatere sig til de overordnede mål beskrevet i spørgsmål 9 :

- Forbedre infrastrukturen for cyklister og fodgængere og skabe kontrol over parkeringen
- Skabe indbydende og brugervenlige byrum til samvær og sameksistens
- Etablere ejerskab blandt beboere
- Udvikling af erhverv og den kreative zone ligger rammerne for et bedre byliv
- Forbedre boligforhold og skabe gårdhaver

1) Forbedre infrastrukturen for cyklister og fodgængere og skabe kontrol over parkeringen:

- **Private fællesveje:**

Områdefornyelsen vil arbejde med en generel indsats på alle de private fællesveje i kvarteret. Indsatsen vil bestå af inspirations- og skitse materiale hvor projekter der begrønner og skaber bedre parkeringsforhold samt bedre forhold for bløde trafikanter vil blive fremmet. Indsatsen vil bestå af både rådgivning og hjælp samt konkret medfinansiering til projekterne.

- **Forbindelser ind og ud af kvarteret for cyklister og fodgængere:**

De mange skoler skal have særlig opmærksomhed i arbejdet med at den fysiske udvikling både i forhold til sikre skoleveje og muligheder for at skolebørnene aktivt kan bruge kvarterets pladser og frirum. Der gennemføres i efteråret 2011 et projekt gennem Sikre Skoleveje omkring Grøndalsvænge skole. Områdefornyelsen skal samarbejde med Sikre Skoleveje og de private friskoler omkring Vibevej og Ørnevej om en samlet indsats for bedre skoleveje. Se bilag.

Købehavns Kommunes planlægger at forbedre cykelstien på det stykke på Vibevej mellem Ørnevej og Frederikssundsvej og forbedre udmundingen af Mågevej til Borups Allé for at gøre det mere overskueligt og lettere for cyklisterne at krydse de trafikerede Alléer. Frederiksbergs Kommune planlægger at føre Grøndalsruten (som går fra KB Hallen station hele vejen op til Fuglebakken station), videre under Bispeengbuen og langs banelegemet.

Områdefornyelsen skal facilitere og koordinere processen for disse projekter og sørge for at forbedre forbindelserne ind og ud af kvarteret. Disse nye forbindelser skal sikre forbindelser ud og ind af kvarteret og i særdeleshed skal adgangen til skoler, Kultur- og fritidsinstitutioner og til større rekreative områder beliggende udenfor Fuglekvarteret styrkes.

Dette skal gøres med at lave en bedre markering af cykelovergangene i vejkrydsene, der omgiver kvarteret (se Kort) : Vibevej/Frederikssundsvej, Vibevej/Hillerødgade, Nordre Fasanvej/Glentevej, Nordre Fasanvej/Frederikssundsvej.

I den ny anlagte Nordvestpark på Hulgårds Plads går en optegnet cykelsti gennem parken og videre gennem det grønne areal omkring "Slangebebyggelsen" ind til starten af Ørnevej. Områdefornyelsen skal sørge for at cykelstien bliver ført videre fra Ørnevej gennem kvarteret ud til Nordre Fasanvej.

Områdefornyelsen skal installere en cykelsti eller en smal cykelbane på det sidste stykke af Nordre Fasanvej mellem Ørnevej og Nørrebro station og sikre overgangen over Frederikssundsvej og videre til cykelstien på Lygten.

Det stykke af Ørnevej som går fra Nordre Fasanvej og til Svanevej er offentlig og danner både en indgang og en udgang af kvarteret og det ville derfor være ideelt at lave en bedre cykelvej på dette stykke.

- **Et grønt lege og aktivitetsstrøg**

De seks skoler ligger langs strækningen fra Borups Allé hen ad Vibevej til højre af Ørnevej og ned til Nordre Fasanvej (se bilag 8). Denne strækning befærdes af mange børn i løbet af dagen og er samtidig et vigtigt knudepunkt i kvarteret da mange benytter indgangen ved Ørnevej til at komme ind i kvarteret. I forbindelse med Trafik og Grøn Plan NV (2003) blev hastigheden i området nedsat til 40 km/t og der blev lavet mindre forbedringer på Vibevej.

I samspil med udviklingen af fællesarealer omkring skolerne vil Områdefornyelsen udvikle strækningen som et grønt lege- og aktivitetsstrøg (Se bilag 9). Vibevej skal udlægges som stillevej med en fartbegrænsning på 30 km/t, og der skal udvikles en mulighed for de bløde trafikanters færden ud af kvarteret. Ved Ørnevej /Nordre Fasanvej skal overgangen for gående skolebørn forbedres.

I samspil med parkeringen skal der, som beskrevet i Trafik og Grøn Plan, plantes vejtræer og befæstede arealer skal omdannes, samt der skal opstilles lege og aktivitetsredskaber på dele af vejen for at gøre opmærksom på skolebørnenes tilstedeværelse.

Indsatsen vil hente erfaringer fra Områdefornyelsen ved Guldbergsskolen, hvor en omfattende fysisk omdannelse har været med til at udvikle en sammensmeltning af skole og lokalområde.

- **Bispeengbuen:**

Frederiksbergs Kommune har ansøgt Vejdirektoratet om en midlertidig anvendelse af arealet under Bispeengbuen fra foreningen "Liv under Buen". Foreningen vil i en periode på 3 måneder afprøve idéer til brug af arealet under buen for at gøre det mere attraktivt at færdes. Dette forsøg vil blive evalueret i starten af 2012 ved projektets afslutning og på baggrund af dette vil Vejdirektoratet være imødekommende overfor en dialog og forhandling om arealet fremtidige anvendelse. Dette projekt kan indgå i områdefornyelsens mål om at forbedre forbindelserne ind og ud af fuglekvarteret og lave "blødere" overgange til Nørrebro og Frederiksberg. Områdefornyelsen skal så vidt muligt samarbejde med foreningen "Liv under Buen", drage nytte af projektets erfaringer og inddrage beboerne i kvarteret til at sætte deres præg på dette areal.

2) Skabe indbydende og brugervenlige byrum til samvær og sameksistens:

- **Udvikling af kantflader:**

I arbejdet med Fuglekvarterets fysiske rammer, bliver det relevant at kigge på bydelens kantzoner. Med kantzoner forstås det rum, som findes mellem huse og byrum, mellem privat og offentligt rum. Kantzonen defineres i høj grad af stuetagen, som er den del af et hus, man oplever mest intenst, når man bevæger sig rundt i byen.

Byliv opstår, hvor en kantzone er vellykket. Nogle af de vigtigste faktorer, der skal til for at skabe en god kantzone, kan sammenfattes i følgende tre hovedpunkter (Jan Gehl, Livet mellem husene):

- At der er nem forbindelse mellem ude og inde.
- At der er gode opholdsteder umiddelbart foran husene.
- At der er noget at gøre, noget et arbejde med, umiddelbart foran husene.

Opgradering og bedre udnyttelse af grønne forarealer i karré- og stokbebyggelsen vest for Glentevej skal sikre bløde overgange mellem husene og gaden og mulighed for, at livet inde i husene kan spille bedre sammen med livet i gaden. Et halvprivat forareal (f.eks en forhav eller en terrasse) skal skabe en blød overgang mellem privat og offentligt rum. På den måde bliver det nemmere at opholde sig i det offentlige rum.

Øst for Glentevej skal skabes oplevelsesrige kantzoner svarende til den mangfoldige bygningsstruktur og arkitektur. Åbne, aktive stueetager (med kreative erhverv, caféer og lignende) kan skabe et aktivt gadeliv og gøre det oplevelsesrigt at færdes i kvarteret.

- **Åbning af Grøndalsvængets skole:**

Der er som tidligere skrevet 1 folkeskole og hele 5 privatskoler i Fuglekvarteret Øst og skolerne er altså et markant element i kvarteret. Både i den dagligdag der udspilles i kvarteret og i den fysiske struktur der gør sig gældende. Områdefornyelsen ønsker at gå i tæt samarbejde med skolerne så de får en større inklusion i området. Der sker en samtidig forbedring af skolerne og løft af kvarteret.

Grøndalsvængets skole blev i 2005 omdannet til en multibane med plads til boldspil, leg og rekreativt område. Den blev åbnet op så bydelens borgere kan benytte arealerne efter skoletid.

Området ud mod Vibevej er afskåret af høj grøn hæk, hvilket gør det svært at finde ind til og opdage at der er i virkeligheden ligger rekreativt område. Områdefornyelsen vil arbejde med en integration af arealerne i kvarteret. Der skal i samarbejde med skolen findes en løsning så arealerne kan være åbne for borgerne. Arealerne skal fysisk synliggøres og åbnes så det bliver en del af det øvrige byrum, hvilket også gør arealerne mindre udsatte for muligt hærværk.

- **Fælles legeareal ved Al-Huda skolen og samarbejde med privatskoler**

Al-Huda skolens skolegård ligger lige ud til vejen på hjørnet mellem Vibevej og Ørnevej. Der er for nyligt opsat nye legeredskaber på grunden og træerne er blevet beskåret så gården får mere lys. Skolegårdens beliggenhed

med åbning ud til hjørnet, gør at den er oplagt som et fælles legeareal, der både kan bruges af skolens børn, men også udenfor skoletiden af kvarterets børn.

Al-Huda skolen har ydret ønske om forbedring af friarealer til brug i skoletiden og adgangsveje for børn i kvarteret. Denne interesse skaber en mulighed for til at få privatskolerne til at indgå i det lokale miljø for børn og unge og i kvarteret generelt. Som del af samarbejdet med friskoler vil områdefornyelsen yderligere se på en mulighed for at lave et fælleslege og rekreativt areal ved Iqbal International School på hjørnet af Vibevej og Glentevej.

3) Etablere ejerskab blandt beboere:

Områdefornyelsen i Fuglekvarteret Øst skal lægge en særlig vægt på to indsatser : At få de private grundejere til at gå sammen om at investere og udvikle deres veje og at inddrage skolerne og deres elever i at udvikle deres fælles arealer og åbne dem op til resten af kvarteret. Disse projekter vil sætte gang i forskellige netværk der automatisk fører beboerne sammen på tværs af alder, baggrund og traditionelle tilhørsforhold. Ved at inddrage og incitere beboerne til at tænke over den fysiske udvikling af deres kvarter ligger man grundstenene til at de føler ejerskab for deres eget miljø.

4) Udvikling af erhverv og den kreative zone ligger rammerne for et bedre byliv :

Ørnevej og Vibevej udvikles som handeleggade med en særlig profil i et samarbejde mellem kommunen, virksomheder, udlejere, vejlaug og gadens beboere. Vejens stand og faciliteter udbedres, der gives tilskud til facaderenovering med fælles designtræk, og aktiviteter i gadelivet understøttes – optimalt gennem aktivering af områdets uddannelsesinstitutioner og kulturelle interessenter. Det er en mulighed at etablere en byport ind til Fuglekvarteret.

5) Forbedre boligforhold og skabe gårdhaver:

Områdefornyelsen vil gennem en overordnet kommunikationsplan opfordre alle beboere og boligforeninger til at ansøge om byfornyelse. Områdefornyelsens sekretariat vil fungere som et sekretariat hvor beboerne kan få råd og vejledning om procedurerne for byfornyelse i deres ejendom. Områdefornyelsen skal gennem tæt samarbejde med boligforeningerne og boligejere informere beboerne om fordelene ved energieffektivisering og andre klimatilpasningstiltag vil sørge for at Fuglekvarteret Øst får en markant grønnere karakter og samtidig udvikle metoder og redskaber som kan benyttes andre steder.

I forbindelsen med områdefornyelsen vil Københavns Kommune ansøge om byfornyelse i Fuglekvarteret Øst med henblik på at forny kvarteret, gøre det mere attraktivt for at andre beboergrupper kan installere sig i kvarteret. Byfornyelsen har 4 indsatsområder:

- Facaderenovering
- Lejlighedssammenlægninger
- Installation af bad og toilet
- Skabe baggårde om til gårdhaver
- Klimaskærm

Byfornyelsen vil give beboerne mulighed for at installere toilet og bad, istandsættelse af bygningsdele, sammenlægning af lejligheder og lejlighedsudvidelser. Byfornyelsen medfører en renovering af bygningernes klimaskærm det vil sige renovering af tag, vinduer og facader af ejer- og andels-boliger opført før 1950.

Byfornyelsesmidlerne vil forbedre boligen, klimaskærmen - det vil sige tag, facader, vinduer, døre og energitiltag. Disse tiltag vil forbedre indeklimaet væsentligt og øge komforten i boligen. Private udlejnings-ejendomme kan få tilskud til lejlighedssammenlægninger og udvidelser af boligen op i taget for at skabe flere familieboliger.

Byfornyelsen giver ydermere mulighed for at boligforeningerne kan ansøge om at omdanne baggårde til gårdhaver. Byfornyelsen stiller en landskabsarkitekt til rådighed for, i tæt samarbejde med beboerne, at omskabe gårdarealerne til rigtigt planlagte gårdhaver.

- **LAR projekter**

Områdefornyelsen vil i sammenhæng med en generel begrønning af kvarteret gennemføre LAR-projekter, hvor nuværende befæstede friarealer begrønnes, og sikrer nedsivning af regnvandet uden om kloakkerne. Samtidig vil områdefornyelsen se på muligheden for at begrønne fritstående gavle og tag. Dette vil have en meget synlig, positiv og ikke mindst rekreativ effekt, der vil styrke områdets identitet, højne kvarterets boligmasse og derigennem gøre området mere attraktivt.

Beskriv om der er andre områdebaserede indsatser i området, og i så fald hvilke der er tale om:

13. Inddragelse af private midler og andre ressourcer i områdefornyelsen

Beskriv hvordan I vurderer mulighederne for at inddrage private midler og andre ressourcer i områdefornyelsen. (f.eks. Hvilke typer af bolig- og erhvervsinvesteringer kan tænkes at blive sat i gang som del af områdefornyelsen eller efter en områdeindsats?):

- **Forsøg med social innovation:**

Der ansøges forhøjet refusion til udvikling af en indsatsmetode for social innovation efter Young Foundations model, hvor anvendelsen af en inkubator for social innovation er en nøgleindsats. Modellen tilbyder en metode til at etablere den bæredygtige fornyelsesproces som Københavns Kommune sigter efter med vores områdefornyelser. Forsøget er særligt relevant, fordi sammenfaldet mellem områdefornyelsen, uddannelsesinstitutioner, Jobcenter og den kreative zone, med yderligere rygdækning i fagforbund og store virksomheder som Novozymes er grobund for sociale partnerskaber, socioøkonomiske virksomheder og lignende tiltag på decentralt initiativ. Hele Fuglekvarteret indeholder både entrepreneurs, arbejdskraft og målgruppe for disse tiltag. Endvidere har Københavns Kommune i budget 2012 prioriteret udvikling af de kreative zoner gennem Københavns Erhvervscenter, som kan tage del i områdeløftet. Forsøget gennemføres i tæt samarbejde med områdeløftet, såfremt forsøgs- og udviklingsmidlerne bevilges.

- **Grundejere og vejlaug:**

Begrønning og pladسدannelser på kvarterets hjørner kan medfinansieres af grundejere og vejlaug, hvad enten der er tale om virksomheder eller private. For eksempel er Al-Huda skolen og det kommende Moskébyggeri oplagte til medfinansiering af forbedret infrastruktur til skolebørn og Moskéens besøgende. En del af kvarterets veje er private fællesveje, hvilket gør vejlaugene til et godt redskab for privat medfinansiering i det offentlige rum.

- **Byfornyelsen og de fælles gårdanlæg**

Der er god mulighed for at forbedre de fælles gårdanlæg og mangler under byfornyelsen ved at tilbyde offentlig medfinansiering af private anlægsudgifter.

Københavns Kommune kan på det ordinære budget bidrage til anlæg af for eksempel cykelstier, storbyhave, regulering af parkering mv. Områdefornyelsen skal arbejde på at tiltrække disse investeringer og at sørge for lokal medbestemmelse af løsningernes indretning

14. Overordnet budget

Angiv budget, som knytter sig til de initiativer, I påtænker, skal indgå i områdefornyelsesprojektet:

Københavns Kommune ansøger om 10 mio. Kr af den statslige udgiftsramme til områdefornyelsen i Fuglekvarteret Vest.

Af nedenstående skema fremgår det, hvordan midlerne til indsatsen i området tænkes fordelt. Heri er indtegnet 20 mio. Kr af kommunens midler og 10 mio. kr. fra den statslige udgiftsramme. Det samlede budget for områdefornyelsen er således 30 mio. Kr.

Københavns Kommune anser det for vigtigt at mobilisere private investeringer i kvarteret og at inddrage private ressourcer i områdefornyelsen, som det er beskrevet i spørgsmål 13 .

Projekter og aktiviteter	16 000 000
Små synlige projekter	5 000 000
Information og møder	1 000 000
Projektteam, diverse borgerinddragelsesaktiviteter, fundraising, organisering af samarbejde mm.	7 200 000
Udvikling af strategi for at skabe grønne fællesskaber	300 000
Lokaler	500 000
I alt	300 000

15. Finansiering af områdefornyelsen

Finansiering af de samlede projektkostninger

Ansøgt udgiftsramme fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistikter (reservation af støtte til områdefornyelse)	10 000 000 kr.
Kommunens egenfinansiering	20 000 000 kr.
Områdefornyelsens forventede samlede udgifter	30 000 000 kr.

Har kommunen planer om at søge andre finansieringskilder? Hvis ja, hvilke og hvor sikker vurderer I, denne indtægtskilde er?

- Socialministeriet søges om forhøjet refusion til forsøg om social innovation i områdefornyelsen. Indtægten vurderes som middel sikker.

Har kommunen planlagt finansiering af andre byudviklingsindsatser udover områdefornyelsen i byområdet?

Kommunen forventer at fortsætte den fokuserede byudviklingsindsats, som foreslås i den kommende Kommuneplan, der for øjeblikket er under høring. Indsatsen har Københavns Nordvestkvarter som et af indsatsområderne, med fokus på den udvikling, der sker omkring Nørrebro Station i forbindelse med Metroringen. Dette har størst betydning for Fuglekvarter Østs kantzoner, trafikåreerne Nordre Fasanvej og Frederikssundsvej. I den anden ende af Bispebjerg står Bispebjerg Hospital for at bliver renoveret for knap 4 mia. kr.

I forbindelse med den fokuserede byudvikling omkring Nørrebro station har kommunen udarbejdet en fysisk helhedsplan ved Nørrebro Station, som skal investere i omlægning af de trafikale forhold, så trafikken også i fremtiden kommer til at flyde ved knudepunktet.

Der er en indsats om Sikre Skolevej undervejs i omkring Grøndalsvænge skole.

Frederikssundsvej står for en prioritering af bustrafikken, som for øjeblikket er i høring. Prioriteringen vil under alle omstændigheder resultere i investeringer i de fysiske forhold, som kommer til at berøre områdeløftets arbejde med forbindelser ind og ud af kvarteret.

Har kommunen planlagt finansiering af andre byudviklingsindsatser udover områdefornyelsen i byområdet?

Metroen er væsentlig fordi den kommer til at ligge på området kant og vil bringe Fuglekvarteret langt tættere på byens centrum. Denne forventning baseres på den første metros effekt på fx Frederiksberg, Vanløse og Amager, som alle oplevede en udvikling i forbindelse med metroens ankomst.

VURDERINGSSKEMA VEDRØRENDE BYOMRÅDETS PROBLEMER

I nedenstående vurderingsskema skal I give en sammenfattende vurdering af byområdets problemer. Det kan være svært at sammenfatte komplekse forhold i et byområde med et enkelt tal, men det er erfaringsmæssigt et nyttigt supplement for ministeriet til den øvrige beskrivelse af boligområdet.

Princippet i skemaet er, at I skal give jeres vurdering af, i hvor høj grad en række forhold i byområdet er væsentlige problemer, som kan begrunde en områdeindsats. Vurderingerne gives i form af tal på en skala fra 1 til 5. Talværdierne har følgende betydning:

Vurdering	Betydning
0	Ikke relevant
1	Ikke noget problem
2	Et lille problem
3	Et vist problem
4	Et stort problem
5	Et meget stort problem

VURDERINGSSKEMA FOR:

Ældre byområder i større byer, hvor der er et væsentligt behov for bygningsfornyelse

I hvor høj grad er følgende forhold efter jeres vurdering et problem for området:	Vurdering på en skala 1-5
Fysiske forhold i området	
- nedslidte boliger med dårlig standard?	4
- ensidig boligstruktur?	4
- behov for fælles friarealforbedring ved boligerne?	4
- behov for nedrivning, renovering eller omdannelse af erhvervsbygninger?	3
- grimme eller nedslidte bygninger eller byrum?	4
- trafikproblemer?	4
- manglende beboer- og fritidsfaciliteter?	5
- nedslidte eller manglende friarealer?	4
Sociale forhold i området	
- mange beboere, som mangler beskæftigelse?	3
- mange beboere, som har sociale problemer?	4
- integrationsproblemer?	2
- problemer med misbrugere?	4
- problemer med kriminalitet og hærværk m.v.?	4
Erhverv	
- genevoldende erhverv?	0
- mangler erhverv, som kan bidrage positivt til områdets udvikling?	2
Organisatoriske forhold i området	
- et svagt foreningsnetværk?	5
- svært at etablere samarbejdspartnere til områdefornyelsen?	3
Byfunktioner i området	
- manglende nærhed til privat service?	3
- manglende nærhed til offentlig service?	3
- manglende muligheder for fritidsaktiviteter?	5

TJEKLISTE

- Alle punkter i ansøgningsskemaet er udfyldt og beskrevet - eller der er skrevet "Ikke relevant", hvis spørgsmålet ikke vurderes relevant for byområdet
 - Projektets titel er entydig og dækkende for projektets indhold
 - Ansøgers kontaktoplysninger er angivet
 - Vurderingsskemaet er udfyldt
 - Bilag er nummereret og anført i ansøgningsskemaet, og vedhæftet ved fremsendelse af ansøgningsskemaet
- Nøgletal er indhentet fra Danmarks Statistik og vedhæftet som bilag (ikke et krav). Se vejledning på ministeriets hjemmeside: www.sm.dk